EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 4.6.2025
COM(2025) 204 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Dánska

{SWD(2025) 204 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Dánska

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97[1], a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

Obecné poznámky

(1) Nařízení (EU) 2024/1263, které vstoupilo v platnost dne 30. dubna 2024, stanoví, že cílem rámce správy ekonomických záležitostí je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance a udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení stanoví, že Rada a Komise provádějí mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými ve Smlouvě o fungování EU. Evropský semestr zahrnuje zejména formulaci doporučení pro jednotlivé země a dohled nad jejich prováděním. Nařízení rovněž podporuje odpovědnost členských států za fiskální politiku a klade důraz na její střednědobé zaměření v kombinaci s účinnějším a soudržnějším prosazováním. Každý členský stát musí Radě a Komisi předložit národní střednědobý fiskálně-strukturální plán obsahující jeho fiskální, reformní a investiční závazky, který v závislosti na délce volebního období v daném členském státě pokrývá období čtyř nebo pěti let. Dráha čistých výdajů[2] v těchto plánech musí být v souladu s požadavky uvedeného nařízení, včetně požadavku na to, aby byl veřejný dluh do konce období

[1] Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Čisté výdaje ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2024/1263: „čistými výdaji“ se rozumí veřejné výdaje očištěné o i) úrokové výdaje; ii) diskreční opatření na straně příjmů; iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie; iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií; v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

korekce uveden na věrohodně sestupnou dráhu nebo aby na této dráze setrval anebo aby zůstal na obezřetné úrovni pod hodnotou 60 % hrubého domácího produktu (HDP) a aby se schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu snížil pod referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě nebo se pod ní udržel. Pokud se členský stát zaváže k příslušnému souboru reforem a investic v souladu s kritérii stanovenými v nařízení, může být období korekce prodlouženo, a to nejvýše o tři roky.

(2) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241[3], kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. V souladu s prioritami evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik podporuje hospodářské a sociální oživení a stimuluje udržitelné reformy a investice, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Také pomáhá posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci Unie a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv.

(3) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435[4] (dále jen „nařízení REPowerEU“), jež bylo přijato dne 27. února 2023, má za cíl ukončit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. To pomůže dosáhnout energetické bezpečnosti a diverzifikovat dodávky energií v Unii a vede k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, ke zvýšení kapacity pro ukládání energie a ke zlepšení energetické účinnosti. Dánsko doplnilo do svého národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů plánu REPowerEU.

(4) Dne 30. dubna 2021 předložilo Dánsko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 uvedeného nařízení posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V. Dne 13. července 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Dánska[5], které bylo dne 9. listopadu 2023 změněno podle čl. 18 odst. 2 za účelem aktualizace maximálního finančního příspěvku na nevratnou finanční podporu a za účelem začlenění kapitoly REPowerEU[6]. Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise v souladu s čl. 24 odst. 5, v němž se stanoví, že Dánsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Podmínkou uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů, pokud jde o tutéž reformu nebo investici.

---

3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

4 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa. eu/eli/reg/2023/435/oj).

5 Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 13. července 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Dánska (10154/2021).

6 Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 9. listopadu 2023, kterým se mění prováděcí rozhodnutí ze dne 13. července 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Dánska (14473/2023).

(5) Dne 21. ledna 2025 přijala Rada na doporučení Komise doporučení, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Dánska[7]. Plán byl předložen v souladu s článkem 11 a čl. 36 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) 2024/1263, vztahuje se na období od roku 2025 do roku 2028 a stanoví rozpočtové omezení v podobě maximálního tempa růstu čistých výdajů během čtyř let.

(6) Dne 26. listopadu 2024 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování pro rok 2025, ve které není Dánsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude potřeba provést hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2025, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny[8] dne 13. května 2025 a společnou zprávu o zaměstnanosti dne 10. března 2025.

(7) Dne 29. ledna 2025 Komise zveřejnila Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost EU v příštích pěti letech. Stanoví tři transformační požadavky udržitelného hospodářského růstu: i) inovace; ii) dekarbonizace a konkurenceschopnost a iii) bezpečnost. Za účelem odstranění rozdílů v oblasti inovací si EU klade za cíl prosazovat průmyslové inovace, podporovat růst startupů prostřednictvím iniciativ, jako je Strategie EU pro startupy a scaleupy, a urychlit zavádění pokročilých technologií, jako je umělá inteligence a kvantová výpočetní technika. V zájmu dosažení zelenějšího hospodářství předložila Komise komplexní Akční plán pro cenově dostupnou energii a Dohodu o čistém průmyslu, které zajistí, aby přechod na čistou energii zůstal nákladově efektivní, zohledňoval konkurenceschopnost, zejména v energeticky náročných odvětvích, a byl motorem růstu. Pro snížení nadměrné závislosti a zvýšení bezpečnosti je Unie odhodlána posílit globální obchodní partnerství, diverzifikovat dodavatelské řetězce a zajistit přístup ke kritickým surovinám a čistým zdrojům energie. Tyto priority se opírají o horizontální faktory, jež zahrnují zjednodušení právních předpisů, prohloubení jednotného trhu, financování konkurenceschopnosti a unie úspor a investic, podporu dovedností a kvalitních pracovních míst a lepší koordinaci politik EU. Kompas konkurenceschopnosti je sladěn s evropským semestrem, čímž je zajištěno, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli Komise a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.

(8) Evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik se v roce 2025 nadále vyvíjí souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány pomáhají účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledních letech, nebo významnou část těchto výzev. Tato doporučení pro jednotlivé země jsou i nadále stejně relevantní pro posuzování pozměněných plánů pro oživení a odolnost v souladu s článkem 21 nařízení (EU) 2021/241.

---

[7] Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje střednědobý fiskálně-strukturální plán Dánska (Úř. věst. C/2025/654, 10.2.2025).

[8] Doporučení Rady ze dne 13. května 2025 týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(9) Doporučení pro jednotlivé země na rok 2025 se týkají klíčových výzev v oblasti hospodářské politiky, jež nejsou dostatečně řešeny v rámci opatření obsažených v plánech pro oživení a odolnost, s přihlédnutím k příslušným výzvám identifikovaným v doporučeních pro jednotlivé země na období 2019–2024.

(10) Dne 4. června 2025 zveřejnila Komise zprávu o Dánsku pro rok 2025. Posoudila pokrok, který Dánsko učinilo při plnění příslušných doporučení, a zhodnotila, jak Dánsko provádí plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým Dánsko čelí. Posoudila rovněž pokrok Dánska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

Posouzení výroční zprávy o pokroku

(11) Dne 21. ledna 2025 Rada Dánsku doporučila následující maximální tempo růstu čistých výdajů: 5,0 % v roce 2025, 5,7 % v roce 2026, 3,8 % v roce 2027 a 2,9% v roce 2028, což odpovídá maximálnímu kumulativnímu tempu růstu vypočtenému vůči roku 2023, které činí 12,6 % v roce 2025, 18,9 % v roce 2026, 23,5 % v roce 2027 a 27,1 % v roce 2028. Dne 30. dubna 2025 předložilo Dánsko výroční zprávu o pokroku[9] týkající se dodržování doporučeného maximálního tempa růstu čistých výdajů a provádění reforem a investic v reakci na hlavní výzvy identifikované v příslušných doporučeních v rámci evropského semestru. Výroční zpráva o pokroku za rok 2025 rovněž zohledňuje zprávy, které Dánsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění plánu pro oživení a odolnost v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241.

(12) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její dopady představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise doporučila, aby byla koordinovaně aktivována národní úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a výrazné zvýšení výdajů na obranu, a Evropská rada tento návrh na svém zasedání dne 6. března 2025 uvítala. Na základě žádosti Dánska ze dne 30. dubna 2025 Rada dne [datum] na doporučení Komise přijala doporučení umožňující Dánsku odchýlit se od doporučeného maximálního tempa růstu čistých výdajů a překročit jej[10].

(13) Na základě údajů potvrzených Eurostatem[11] se přebytek veřejných financí Dánska zvýšil ze 3,3 % HDP v roce 2023 na 4,5 % v roce 2024, zatímco veřejný dluh klesl ze 33,6 % HDP na konci roku 2023 na 31,1 % na konci roku 2024. Podle výpočtů Komise tento vývoj odpovídá tempu růstu čistých výdajů v roce 2024 ve výši 3,3 %. Ve výroční zprávě o pokroku Dánsko odhaduje růst čistých výdajů v roce 2024 na 5,1 %. Komise odhaduje, že růst čistých výdajů byl nižší, než uváděla výroční zpráva o pokroku. Rozdíl mezi výpočty Komise a odhady vnitrostátních orgánů je způsoben vyšším odhadem Komise, pokud jde o cyklickou složku výdajů na dávky v nezaměstnanosti. Rozdíl je vysvětlen odlišnostmi v metodice, kdy Dánsko používá vnitrostátní metodu (namísto obecně odsouhlasené metody), která spoléhá na jiné údaje než šetření pracovních sil. Na základě odhadů Komise bylo v roce 2024

---

9 Výroční zprávy o pokroku za rok 2025 jsou k dispozici na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

10 Doporučení Rady umožňující Dánsku odchýlit se od doporučené dráhy čistých výdajů a překročit ji (Aktivace národní únikové doložky), Úř. věst. C/2025/xxx, x.x.2025.

11 Eurostat – Euro ukazatele, 22.4.2025.

nastavení fiskální politiky[12], které zahrnuje výdaje financované z vnitrostátních i z unijních zdrojů, restriktivní v rozsahu 0,5 % HDP.

(14) Podle výroční zprávy o pokroku makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce Dánska, předpokládá v roce 2025 růst reálného HDP ve výši 2,3 %, přičemž inflace měřená HISC by měla v roce 2025 dosáhnout 2,0 %. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá růst reálného HDP v roce 2025 o 3,6 % a v roce 2026 o 2,0 % a inflaci měřenou HISC v roce 2025 na úrovni 1,6 % a v roce 2026 na úrovni 1,5 %.

(15) Ve výroční zprávě o pokroku se předpokládá, že přebytek veřejných financí se v roce 2025 sníží na 0,8 % HDP, přičemž poměr veřejného dluhu k HDP by měl do konce roku 2025 klesnout na 30,0 %. Tento vývoj odpovídá růstu čistých výdajů v roce 2025 ve výši 8,2 %. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá v roce 2025 přebytek veřejných financí ve výši 1,5 % HDP. Pokles přebytku v roce 2025 odráží především vyšší čisté primární výdaje financované z vnitrostátních zdrojů, včetně výdajů na obranu, a nižší příjmy, včetně příjmů z daně z výnosů důchodových fondů. Podle výpočtů Komise tento vývoj odpovídá růstu čistých výdajů v roce 2025 ve výši 10,0 %. Tyto vyšší projekce růstu čistých výdajů oproti výroční zprávě o pokroku jsou způsobeny odlišnými předpoklady ohledně cyklické složky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a také vlivy srovnávací základny. Rozdíl mezi přebytkem veřejných financí, který předpokládala Komise a který předpokládalo Dánsko, je způsoben nižším odhadem Komise ohledně výdajů vládních institucí, zejména výdajů na obranu, kde profil výdajů není ještě zcela upřesněn. Na základě odhadů Komise se předpokládá, že nastavení fiskální politiky, které zahrnuje výdaje financované z vnitrostátních i z unijních zdrojů, bude v roce 2025 expanzivní v rozsahu 2,6 % HDP. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl do konce roku 2025 snížit na 29,7 %.

(16) Podle prognózy Komise z jara 2025 se očekává, že z nevratné podpory („grantů“) z Nástroje pro oživení a odolnost budou v roce 2025 financovány výdaje vládních institucí ve výši 0,0 % HDP, přičemž v roce 2024 to bylo méně než 0,1 % HDP. Výdaje financované z nevratné podpory z Nástroje pro oživení a odolnost umožňují kvalitní investice a reformy zaměřené na zvýšení produktivity bez přímého dopadu na saldo veřejných financí a veřejný dluh Dánska.

(17) Výdaje vládních institucí na obranu činily v Dánsku 1,2 % HDP v roce 2021, 1,2 % HDP v roce 2022 a 1,8 % HDP v roce 2023[13]. Podle prognózy Komise z jara 2025 budou výdaje na obranu činit 2,1 % HDP v roce 2024 a 3,0 % HDP v roce 2025. To odpovídá nárůstu o 1,8 procentního bodu HDP oproti roku 2021. Období, kdy je aktivována národní úniková doložka (2025–2028), umožňuje Dánsku změnit priority výdajů vládních institucí nebo zvýšit příjmy těchto institucí tak, aby trvale vyšší výdaje na obranu ve střednědobém horizontu neohrožovaly fiskální udržitelnost.

(18) Podle prognózy Komise z jara 2025 by čisté výdaje v Dánsku měly v roce 2025 vzrůst o 10,0 % a v letech 2024 a 2025 souhrnně o 13,6 %. Na základě prognózy Komise z jara 2025 by růst čistých výdajů Dánska v roce 2025 měl překročit doporučené

[12] Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit hospodářský impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů bez započtení diskrečních opatření na straně příjmů a včetně výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

[13] Eurostat, výdaje vládních institucí podle klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG).

maximální tempo růstu, což odpovídá odchylce[14] ve výši 2,1 % HDP v ročním vyjádření. Vezmeme-li společně v potaz roky 2024 a 2025, souhrnné tempo růstu čistých výdajů by rovněž mělo překročit doporučené maximální tempo růstu, což odpovídá odchylce ve výši 0,5 % HDP. Očekávaná odchylka je však na základě současných projekcí výdajů na obranu v mezích flexibility národní únikové doložky.

(19) Výroční zpráva o pokroku nezahrnuje rozpočtové projekce na období po roce 2025. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky přebytek veřejných financí ve výši 0,6 % HDP v roce 2026. Snížení přebytku v roce 2026 odráží především růst výdajů, včetně výdajů na obranu. Tento vývoj odpovídá růstu čistých výdajů v roce 2026 ve výši 5,4 %. Na základě odhadů Komise se předpokládá, že nastavení fiskální politiky, které zahrnuje výdaje financované z vnitrostátních i z unijních zdrojů, bude v roce 2026 expanzivní v rozsahu 0,7 % HDP. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl podle očekávání Komise do konce roku 2026 snížit na 29,4 %.

Klíčové politické výzvy

(20) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Očekává se, že tyto reformy a investice pomohou účinně řešit všechny výzvy identifikované v příslušných doporučeních nebo jejich významnou část. Pro podporu dlouhodobé konkurenceschopnosti Dánska prostřednictvím zelené a digitální transformace a pro současné zajištění sociální spravedlnosti je v tomto napjatém časovém rámci nezbytné dokončení účinného provádění plánu pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU. Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost, je i nadále nezbytné do procesu systematicky zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.

(21) Provádění programů politiky soudržnosti, které zahrnuje podporu z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Fondu pro spravedlivou transformaci (FST) a Evropského sociálního fondu plus (ESF+), se v Dánsku zrychlilo. Je důležité pokračovat v úsilí o zajištění rychlého provádění těchto programů a zároveň maximalizovat jejich dopad v praxi. Dánsko již přijímá opatření v rámci svých programů politiky soudržnosti na podporu konkurenceschopnosti a růstu. Přesto existuje prostor pro další prohlubování dovedností pracovní síly a zlepšení regionální konkurenceschopnosti, a to i s ohledem na rozdíly mezi městskými a venkovskými oblastmi. V souladu s článkem 18 nařízení (EU) 2021/1060 je Dánsko povinno v rámci přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období provést přezkum každého programu, mimo jiné s přihlédnutím k výzvám uvedeným v doporučeních pro jednotlivé země na rok 2024. Návrh Komise přijatý dne 1. dubna 2025[15] prodlužuje lhůtu pro předložení posouzení výsledků přezkumu v polovině období do doby po 31. březnu 2025, a to pro každý program. Poskytuje také flexibilitu, která má pomoci urychlit provádění programů, a pobídky pro členské státy, aby přidělovaly zdroje na pět strategických prioritních oblastí Unie, kterými jsou konkurenceschopnost v oblasti

[14] Od roku 2026 se tyto údaje budou objevovat na kontrolním účtu, který je zřízen článkem 22 nařízení (EU) 2024/1263.

[15] Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období – COM(2025) 123 final.

strategických technologií, obrana, bydlení, vodohospodářská odolnost a transformace energetiky.

(22) Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) poskytuje příležitost investovat do klíčové strategické priority EU posílením konkurenceschopnosti EU. Platforma STEP je financována z jedenácti stávajících fondů EU. Členské státy mohou rovněž přispívat do Programu InvestEU na podporu investic v prioritních oblastech. Dánsko by mohlo tyto iniciativy využít k podpoře vývoje nebo výroby kritických technologií, včetně čistých technologií a technologií účinně využívajících zdroje.

(23) Kromě hospodářských a sociálních výzev, které jsou řešeny prostřednictvím plánu pro oživení a odolnost a jiných fondů EU, čelí Dánsko několika dalším výzvám, jež se týkají inovací a růstu, dekarbonizace a udržitelnosti ekonomiky, nedostatku v oblasti dovedností a nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a bydlení.

(24) Úroveň produktivity v Dánsku patří k nejvyšším v EU. Mezi velkými podniky a malými a středními podniky se však rozdíl v produktivitě prohlubuje. To poukazuje na nedostatky v rychlosti šíření technologického pokroku. Investice do výzkumu a vývoje jsou navíc soustředěny do několika velkých společností. Usnadnění šíření technologií a posílení spolupráce mezi velkými a malými podniky a výzkumnými institucemi, zejména v odvětvích s nově vznikajícím potenciálem, jako je kvantová výpočetní technika, kosmické technologie a obrana, má potenciál zapojit do výzkumných a inovačních činností více společností a zvýšit produktivitu společností všech velikostí. Navzdory nedávnému pokroku by zlepšení přístupu k rizikovému a soukromému kapitálu spolu se zlepšením rámcových podmínek pro primární veřejné nabídky akcií mohlo pomoci zvýšit investice do inovativních společností a podpořit rozšiřování činností.

(25) Dánsko se zavázalo k dosažení ambiciózních cílů v oblasti klimatu a energetiky. Země je průkopníkem v oblasti zavádění a výroby technologií pro nulové čisté emise, zejména technologií větrné energie a technologií zachycování a ukládání uhlíku. Dánsko má výjimečnou míru rozšíření obnovitelných zdrojů energie ve skladbě zdrojů výroby elektřiny: v roce 2024 bylo 88 % dánské elektřiny vyrobeno z obnovitelných zdrojů, z toho 58 % z větrné energie. Navzdory těmto úspěchům dvě nedávná zadávací řízení na kombinovanou dodatečnou kapacitu větrných elektráren na moři ve výši 6 gigawattů nepřilákala zájem developerů. To zdůrazňuje potřebu příznivého prostředí pro společnosti v tomto odvětví a případného přepracování podmínek zadávacího řízení. V této souvislosti byla dne 19. května 2025 oznámena politická dohoda ohledně „rámců zadávacích řízení na tři větrné elektrárny na moři“, která předpokládá, že připravovaná zadávací řízení na větrné elektrárny na moři, které přinesou dodatečnou kapacitu ve výši nejméně 3 GW, budou způsobilá pro státní podporu. Kromě toho by Dánsku prospělo, kdyby urychleně jednalo v souladu s doporučeními Národního krizového týmu pro energetiku (NEKST) s cílem zefektivnit a urychlit povolovací a správní postupy pro zavádění větrné a solární energie na pevnině.

(26) Na elektřinu připadala v roce 2023 přibližně pětina konečné spotřeby energie v zemi, přičemž tento podíl zůstal v posledním desetiletí relativně stabilní. Vysoký podíl obnovitelných zdrojů v dánské skladbě zdrojů výroby elektřiny znamená, že existuje značný potenciál pro další elektrifikaci napříč odvětvími, která by pomohla snížit celkové emise skleníkových plynů a umožnila spotřebitelům využívat výhod cenově dostupné výroby z obnovitelných zdrojů. Vyšší domácí poptávka po elektřině také posiluje dlouhodobé ekonomické důvody pro developery, aby rozšiřovali kapacitu energie z obnovitelných zdrojů, a tím stimuluje další investice a růst v odvětví čisté

energie. Pro dosažení vyšší míry elektrifikace a rozšíření energie z obnovitelných zdrojů je nutné modernizovat elektrizační soustavu a podporovat čistá řešení flexibility na straně poptávky i nabídky, jako je skladování, distribuovaná výroba energie z obnovitelných zdrojů a odezva na straně poptávky. V prosinci 2024 vydala tematická pracovní skupina týmu NEKST doporučení ohledně urychlení rozšiřování elektrizační soustavy. Ohledně některých z těchto doporučení bylo dosaženo politické dohody, v níž byly určeny tři oblasti, kde by bylo možné zjednodušit povolovací postupy pro elektroenergetickou infrastrukturu. Závazky obsažené v této dohodě jsou sice pozitivním krokem vpřed, avšak rychlé provedení širšího souboru doporučení týmu NEKST má i nadále zásadní význam pro zajištění toho, aby řízení elektrizační soustavy bylo schopno uspokojit budoucí potřeby při vyšší instalované kapacitě obnovitelných zdrojů a vyšší poptávce po elektřině. Pokud jde o flexibilitu, Dánsko by mohlo dále podporovat skladování energie ve vlastnictví konečných spotřebitelů a účast na trhu s distribuovanými zdroji energie a se službami vyrovnávání a flexibility.

(27) Dánské zemědělství je jedním z hlavních zdrojů emisí skleníkových plynů v zemi, na které se vztahuje nařízení o „sdílení úsilí“[16]. Intenzivní zemědělské postupy také způsobují nadměrné vyplavování a odtok živin z polí, což má vážné dopady na zdraví půdy a na vodní a mořské ekosystémy. Zajištění větší udržitelnosti zemědělsko-potravinářského odvětví je proto klíčem k dosažení cílů v oblasti klimatu, jakož i k obnově znehodnocené biologické rozmanitosti a ekosystémů. Dne 18. listopadu 2024 dosáhla vláda s většinou opozičních stran široké politické dohody o „zeleném Dánsku“. Cílem opatření uvedených v dohodě, doplněných dalšími iniciativami v rámci dánského strategického plánu společné zemědělské politiky a plánu pro oživení a odolnost, je zlepšit udržitelné využívání a obhospodařování půdy v zemi. Rychlé provádění a přijímání dohodnutých opatření je nyní klíčové pro splnění ambiciózních cílů v oblasti klimatu a životního prostředí stanovených v dohodě, jakož i pro zajištění konkurenceschopnosti a sociální spravedlnosti.

(28) Navzdory nedávnému úsilí se Dánsko i nadále potýká s problémy při přechodu na silnější oběhové hospodářství a při posilování svých politik v oblasti nakládání s odpady. Podle nejnovějších dostupných údajů Eurostatu má země druhý nejvyšší objem vyprodukovaného potravinového a komunálního odpadu na osobu v EU a její míra využívání oběhového materiálu a míra recyklace komunálního odpadu zůstávají pod průměrem EU, bez jasných známek vzestupného trendu. Pozitivním krokem vpřed je zavedení systému tříděného sběru všech druhů odpadů ve většině dánských obcí a prosazování přísnějších pravidel pro nakládání s komerčním odpadem od ledna 2025. Dánský akční plán pro oběhové hospodářství z roku 2021 navíc zahrnuje řadu opatření pro předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi v rámci celého oběhového hodnotového řetězce. Jsou však zapotřebí další opatření, zejména s cílem snížit produkci a spalování odpadů, nahradit spalování odpadů ekologičtějšími zdroji výroby tepla ve vnitrostátních systémech dálkového vytápění a zvýšit míru sběru a recyklace elektronického odpadu.

[16] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/857 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/842 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a nařízení (EU) 2018/1999 (Úř. věst. L 111, 26.4.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj).

(29) Dánský trh práce je napjatý a je spojen s některými nedostatky v oblasti dovedností a nesouladem mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, což může brzdit zaměstnanost a růst. Nedostatek v oblasti dovedností je obzvláště rozšířený v některých zdravotnických povoláních, u odborníků na IKT, kvalifikovaných pracovníků ve stavebnictví a dalších odvětvích, včetně odvětví souvisejících se zelenou transformací. K řešení těchto nedostatků Dánsko v posledních letech využilo přílivu zahraničních pracovníků. Dalšího pokroku při řešení těchto nedostatků v oblasti dovedností by mohlo být dosaženo účinným řešením nerovností v oblasti dosaženého vzdělání a odborné přípravy. Podíl osob předčasně ukončujících školní docházku se v posledních letech zvyšuje a je nyní vyšší než průměr EU; zvrácení tohoto trendu by mohlo pomoci zvýšit nabídku pracovních sil a potenciálně snížit nedostatek v oblasti dovedností.

(30) Výstavba neziskového bydlení v posledních letech zaostává za plány. Vysoké stavební náklady, vysoké ceny vlastnického bydlení, silně regulované trhy s nájemním bydlením a dlouhé čekací doby na neziskové bydlení vedly k přetrvávajícímu nedostatku cenově dostupného bydlení ve velkých městských oblastech. Částečně v důsledku toho se značná část domácností, včetně mnoha mladých lidí žijících samostatně, potýká s příliš vysokými náklady na bydlení. Výstavba neziskového bydlení by se mohla zvýšit, pokud by se horní hranice nákladů na výstavbu více blížila tržním cenám,

DOPORUČUJE Dánsku v letech 2025 a 2026:

1. Posílit celkové výdaje na obranu a připravenost v souladu se závěry Evropské rady ze dne 6. března 2025. Dodržovat maximální tempo růstu čistých výdajů doporučené Radou dne 21. ledna 2025 při využití prostoru stanoveného národní únikovou doložkou pro vyšší výdaje na obranu.

2. S ohledem na platné lhůty pro včasné dokončení reforem a investic podle nařízení (EU) 2021/241 zajistit efektivní provádění plánu pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU. Urychlit provádění programů politiky soudržnosti (EFRR, FST, ESF+) a případně využít možností, které nabízí přezkum v polovině období. Optimálně využívat nástroje EU, včetně oblasti působnosti InvestEU a Platformy strategických technologií pro Evropu, ke zvýšení konkurenceschopnosti.

3. Řešit rozdíl v produktivitě mezi velkými a malými podniky podporou malých a středních podniků při inovacích a zavádění nových technologií, zejména v odvětvích s nově vznikajícím potenciálem. Podpořit inovativní podniky zlepšením přístupu k rizikovému a soukromému kapitálu a rámcových podmínek pro primární veřejné nabídky akcií.

4. Snížit závislost na fosilních palivech podporou čisté a účinné výroby a využívání energie a urychlením elektrifikace napříč odvětvími. Řešit rostoucí poptávku a potřeby flexibility poskytováním pobídek k modernizaci elektrické sítě potřebné na úrovni přenosu a distribuce a podporou odezvy na straně poptávky, skladování energie a dalších čistých řešení flexibility. V souladu s plánovanými opatřeními snížit intenzitu zemědělských a chovatelských činností. Posílit politiky oběhového hospodářství a nakládání s odpady podporou předcházení vzniku odpadů a opětovného využívání komunálního a jiného odpadu, zvýšením míry recyklace, snížením množství potravinového odpadu a přechodem od spalování komunálního odpadu za účelem výroby tepla k využívání čistších zdrojů.

5. Řešit nedostatek v oblasti dovedností s cílem uspokojit potřeby trhu práce, mimo jiné zintenzivněním opatření k řešení nerovností v oblasti dosaženého vzdělání a odborné přípravy a k zajištění poskytování a získávání dovedností potřebných pro zelenou a digitální transformaci. Provádět opatření ke zlepšení cenové dostupnosti bydlení.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně